

Innspill fra Pensjonistforbundet og SAKO om forslaget til statsbudsjett 2025

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD). Kap 1540 Digitaliseringsdirektoratet, Post 70 Forvaltningsutvikling og post 71 IT-tilskudd

Merknad: Pensjonistforbundet krever at DFDs Post 71 IT-tilskudd økes fra 8 til 20 millioner, og innrettes slik at landsdekkende organisasjoner også kan søke sentralt.

Merknad: Pensjonistforbundet krever at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet får det overordnede og koordinerende ansvaret for alle midler som brukes på digital opplæring.

Svært mange er digitalt utenforstående

Regjeringens ferske digitaliseringsstrategi slår fast at hver femte voksen i Norge – om lag 850 000 personer - er sårbare i møte med offentlige digitale tjenester, samt at mer enn 1 av 10 voksne ikke har tilstrekkelige digitale ferdigheter. Litt over halvparten av de digitalt utenforstående er eldre.

Store konsekvenser og kostnader for både individer og samfunn

Digitalt utenforskap er uheldig for både individer og samfunn. For den enkelte medfører det redusert selvstendighet, tapte muligheter, mindre informasjon, lavere trivsel, lav selvfølelse, økt ensomhet og redusert psykisk helse. For samfunnet medfører det kostnader i form av sosial uro, redusert folkehelse og opprettholdelse av analoge tjenester.

Bo trygt hjemme-reformen forutsetter at eldre behersker digitale løsninger

Økte digitale ferdigheter er en forutsetning for at eldre virkelig skal kunne bo trygt hjemme, fordi informasjonsinnhenting, kontakt med andre, bestilling av varer og tjenester, bruk av velferdsteknologi og omsorgstjenester i eget hjem, ofte forutsetter grunnleggende digitale ferdigheter. Litt over halvparten av de digitalt utenforstående er eldre. Det er derfor et stort behov for mer opplæring av eldre i digitale ferdigheter.

Regjeringen bruker milliarder på digitalisering, men få millioner på opplæring

DFD forvalter et tilskudd på 8 mill. kroner (post 71) og gir 5 mill. kroner til Seniornett (post 70). Samtidig har HOD satt av 5 mill. kroner til Senteret for et aldersvennlig Norge til samme formål (HOD kap 714, post 21). I tillegg finnes det andre mindre poster og prosjekter som er spredt tynt utover flere departementer og etater. Samtidig som staten sparer milliarder på digitalisering, bruker den kun noen få millioner på opplæring av brukerne av tjenestene.

Regjeringen er tilsynelatende ikke kjent med frivillig sektors innsats på området

Pensjonistforbundet er samarbeidspartner i Senteret for et aldersvennlig Norge opplæringsprosjekt neste år, fordi HOD er kjent med at vi har benyttet frivillige til å drive digital opplæring av eldre i en årrekke, og har delfinansiert dette gjennom Helsedirektoratet. Allikevel skriver Digitaliseringsdepartementet at «Seniornett er den einaste organisasjonen som arbeider med dette som mål der opplæring og kompetansetiltak blir gjennomført av frivillige som er i same aldersgruppe.». Og for sikkerhets skyld har Pensjonistforbundet også samarbeidet med Seniornett i en årrekke.

Opplæringen fremstår som fragmentert og lite koordinert

Vi sitter dessverre igjen med et inntrykk av at opplæring av eldre i digitale ferdigheter, ikke er et område regjeringen prioriterer, eller har tilstrekkelige kunnskaper om. Regjeringens innsats for å øke eldres digitale ferdigheter fremstår som i sum liten, ukoordinert og fragmentert. Vi etterlyser en større og mer helhetlig satsing, med klarere ansvarsforhold, og der man forstår verdien av og benytter seg av frivillig sektors erfaring og kompetanse. Det er naturlig at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet får det overordnede og koordinerende ansvaret for alle midler som brukes på digital opplæring.

Det er behov for forutsigbar økonomisk støtte

En rekke eksisterende opplæringstilbud og hjelpetjenester har vært avhengig av finansiering gjennom årlig prosjektstøtte. Det medfører usikkerhet for de frivillige organisasjonene som gjør en viktig innsats. I tillegg blir innretningen på ulike tilskudd stadig endret eller flyttet fra en etat til en annen, med nye krav til rapportering- og samarbeidsformer. Tidvis står innretningen i veien for gode etablerte løsninger, som derfor må opphøre eller redusere sin virksomhet. Vi vil særlig trekke fram at det må være mulig for landsdekkende organisasjoner å søke midler sentralt, fremfor at lokallag må gjøre dette enkeltvis eller sammen med andre.

Vennlig hilsen
For Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
Forbundsleder

Eyvind Frilseth
Spesialrådgiver